

שעתיד לברכם פה, תדבר ברכת בני, ששפתפתח פיך היא תדבר מלים להתקיים על בני, שלא אשאיר דברים לך.

בא וראה שפך הוא. כיון שבא בלק, ובלק שמע כל אותם דברים, הנה חושב שמפי בלעם יצאו, ואמר: לקב איבי לקחתיך. אמר בלעם: קח כשפים אלו בידך, כדי לעכב פאן את הכה הזאת. ואם תוכל לעכבה (לעקרה) כשפים הללו, אני אעקר אותה מאותם דברים שהיא אמרה.

מה כתוב? התיצב פה על עלתך. בזה ובכשפים הללו תעכב אותה, ואנכי אקרה כה. כלומר, אעקר אותה מהדברים הללו. אמר לו הקדוש ברוך הוא: רשע! אני אעקר אותך! מה כתוב אחריו? ויקר אלהים אל בלעם. ואתו דבר הרים קול בדבורים של פה. ויאמר שוב אל בלק וכה תדבר. כה תדבר בודאי.

בא וראה, בפתח לא כתוב התיצב פה על עלתך, אלא התיצב על עלתך ואלכה אולי יקרה ה' לקראתי. כיון שראה שפה אמרה אותן ברכות, אז אמר, התיצב פה על עלתך ואנכי אקרה כה.

לכה ארה לי יעקב, כלומר לקט. רבי יוסי אמר, זרק אותם מאותה דרגה שהם עומדים בה, כמו שנאמר (שמואל א-ב) צדה אורה. אמר, אם תוכל לזרק (אותם מאותה דרגה) את אותה דרגה שלהם, הרי כלם יעקרו מהעולם. ולכה זעמה ישראל - ישראל שלמעלה, שימצא רגז לפניו, כמו שנאמר (תהלים ז) ואל זעם בכל יום.

כי מראש צרים וגו'. אמר רבי יצחק, מראש צרים, אליו הם האבות, שכתוב (ישעיה נא) הביטו אל צור חצבתם. ומגבעות

דכד תפתח פומך, היא תמליל מלין, לאתקימא על בני, דלא אשבוק מלין לך.

תא חזי, דכך הוא, כיון דאתא לבלק, ובלק שמע כל אינון מלין, הוה חשיב דהא מפומיה דבלעם נפקין, אמר, לקוב אויבי לקחתיך. אמר בלעם. סב אלין חרשין בידך, בגין לאעפכא הכא להאי כה, ואי את תיכול לאעפכא (כ"א לאעקרה) לה בהאי חרשין, אנא אעקר לה מאינון מלין דהיא אמרה.

מה התיצב פה על עלתך, בהאי ובאלין חרשין, תעכב לה, ואנכי אקרה כ"ה, כלומר, אעקר לה מאלין מלין. אמר ליה קדשא בריך הוא, רשע, אנא אעקר לך. מה כתוב בתריה. ויקר אלהים אל בלעם. והוא דבר ארים קלא, במלולי דכ"ה. ויאמר שוב אל בלק וכה תדבר, כ"ה תדבר ודאי.

תא חזי, בקדמיתא לא כתוב התיצב פה על עלתך, אלא התיצב על עלתך ואלכה אולי יקרה יי לקראתי. כיון דחמא דכ"ה אמר אינון ברכאן, כדון אמר התיצב כ"ה על עלתך, ואנכי אקרה כ"ה.

לכה ארה לי יעקב, כלומר, לקוט. רבי יוסי אמר, אשדי לון מהווא דרגא דאינון קיימי, כמה דאת אמר (שמואל א ב) צדה אורה. אמר, אי תיכול למשדי (כ"א לון מהווא דרגא) להווא דרגא דלהון, הא כלהו אתעקרו מעלמא. ולכה זועמה ישראל, ישראל דלעילא, דישתכח רוגזא קמיה, כמה דאת אמר (תהלים ז) ואל זועם בכל יום.

כי מראש צורים וגו'. (במדבר כג) אמר רבי יצחק, מראש צורים, אלין אינון אבהתא. דכתיב (ישעיה נא) הביטו אל צור חוצבתם. ומגבעות אשורנו, אלין אמנהן, בין מהאי סטרא ובין

אֲשׁוּרְנוֹ - אֵלּוּ הָאֲמֵהוּת. בֵּין מֵצֵד  
זֶה בֵּין מֵצֵד זֶה לֹא יְכוּלִים  
לְהִתְקַלֵּל.

רַבִּי אֲבָא אָמַר, כִּי מֵרֵאשׁ צָרִים  
- מִי יְכוּל לְיִשְׂרָאֵל, שְׁהָרִי הוּא  
אֲחוּז מֵרֵאשׁ שְׁכָל הַצּוּרִים  
יוֹצְאִים. וּמִי אֵלּוּ צָרִים? גְּבוּרוֹת,  
שְׁהָרִי כָּל דֵּינֵי הָעוֹלָם יוֹצְאִים  
מֵאוֹתָן גְּבוּרוֹת, וְהֵם נֹאחֲזִים בָּהֶן.  
וּמִגְּבֻעוֹת אֲשׁוּרְנוֹ - אֵלּוּ שְׂאֵר  
הַמִּחְנוֹת (בְּתָרִים) שְׂאֲחֻזִים בָּהֶם.  
הֵן עִם לְבַדָּד וְגוֹ', כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר  
(דְּבָרִים ל"ב) ה' בְּדָד יִנְחֲנוּ.

מִי מְנַה עֶפֶר יַעֲקֹב וְגוֹ', הָרִי  
פָּרְשׂוּהוּ. אֲלֵא אָמַר רַבִּי יוֹסִי, שְׁתִּי  
דְּרִגּוֹת הֵן - יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל.  
בְּתַחֲלָה יַעֲקֹב, וְאַחַר כֵּן יִשְׂרָאֵל.  
וְאָף עַל גֵּב שֶׁהִפְלֵ אֶחָד - שְׁתִּי  
דְּרִגּוֹת הֵן, שְׁהָרִי דְרָגָה עֲלִיוֹנָה  
הִיא יִשְׂרָאֵל.

מִי מְנַה עֶפֶר יַעֲקֹב וְגוֹ'. לְמַטָּה,  
מַה זֶה עֶפֶר? רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר,  
זֶה שְׁכָתוּב בּוֹ (ישעיה מא) יִתֵּן כַּעֲפֹר  
חֲרָבוֹ וְגוֹ'. מִי חֲרָבוֹ? הָרִי יְדוּעַ,  
שְׁכָתוּב (שם לד) חֲרָב לֵה' מְלֵאָה  
דָּם. עֶפֶר, אוֹתוֹ מְקוֹם שְׁמַמְנוֹ  
נִבְרָא אָדָם הֵרֵאשׁוֹן, שְׁכָתוּב  
(בראשית א) וַיִּצְרָא ה' אֱלֹהִים אֶת  
הָאָדָם עֶפֶר וְגוֹ'. וּמֵאוֹתוֹ עֶפֶר  
כְּמָה חֲלִילוֹת וְכְמָה מִחְנוֹת יִצְאוּ,  
כְּמָה שְׁלֵהָבוֹת, כְּמָה שׁוֹמְרֵי חֵק  
וּמְנַהֲגִים, כְּמָה חֲצִים, כְּמָה  
פְּלִיסְטֵרֵאוֹת, כְּמָה רְמָחִים  
וְחֲרָבוֹת וְכֻלֵּי זֶזֶן נִמְצְאוּ מֵאוֹתוֹ  
עֶפֶר. מִי מְנַה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב

כ"ה) הַיֵּשׁ מִסְפָּר לְגִדּוּדָיו.  
וּמִסְפָּר אֶת רֹבַע יִשְׂרָאֵל. רֹבַע  
יִשְׂרָאֵל הִיא ה"א, וְדָבָר אֶחָד הִיא.  
רֹבַע יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת  
כ"ג) רֹבֵץ פִּתְחַת מִשְׁאוֹ, רֹבֵיעַ. זֶהוּ  
שְׁכָתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים א) מִטְּתוֹ  
שְׁלֵשְׁלֵמָה. דְּבָר אֶחָד רֹבַע - כְּמוֹ  
רֹבֵיעִית מִיִּשְׂרָאֵל לְמַטָּה, רֹבַע  
נִקְרָא לְפִי הַכְּתָרִים מִשְׁמַע דָּוִד, שֶׁהוּא רִגְלֵ רֹבֵיעִית שֶׁל הַכֶּסֶף.

מֵהָאֵי סְטָרָא, לָא יְכַלִּין לְאַתְלִטְיָא.  
רַבִּי אֲבָא אָמַר, כִּי מֵרֵאשׁ צוּרִים, מֵאֵן יְכִיל  
לְהוֹ לְיִשְׂרָאֵל, דִּהָא הוּא אֶחָיד מֵרֵישָׁא  
דְּכָל צוּרִים נְפָקִין (שְׁמוֹת ס"ד), וּמֵאֵן אֵינוֹן צוּרִים.  
גְּבוּרוֹן. דִּהָא כָּל דֵּינִין דְּעֵלְמָא מֵאֵינוֹן גְּבוּרוֹן  
נְפָקִי, וְאֵינוֹן אֲתֵאֲחֻדָּן בְּהוּ. וּמִגְּבֻעוֹת אֲשׁוּרְנוֹ,  
אֵלִין שְׂאֵר מִשְׁרִיין (כ"א בְּתָרִין) דִּאֲתֵאֲחֻדָּן בְּהוּ. הֵן  
עִם לְבַדָּד וְגוֹ'. כְּמָה דֵּאֲתָ אָמַר (דְּבָרִים ל"ב) ה' בְּדָד  
יִנְחֲנוּ.

מִי מְנַה עֶפֶר יַעֲקֹב וְגוֹ', הָא אוֹקְמוּהֵי. אֲלֵא  
אָמַר רַבִּי יוֹסִי, תְּרִין דְּרָגִין אֵינוֹן, יַעֲקֹב  
וְיִשְׂרָאֵל. כְּקִדְמִיתָא יַעֲקֹב, וּלְבַתֵּר יִשְׂרָאֵל. וְאָף  
עַל גֵּב דְּכֻלָּא חַד, תְּרִין דְּרָגִין אֵינוֹן, דִּהָא דְרָגָא  
עֲלָאָה יִשְׂרָאֵל הוּא.

מִי מְנַה עֶפֶר יַעֲקֹב וְגוֹ'. לְתַתָּא, מֵאֵן הוּא עֶפֶר.  
רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, הָאֵי דְכָתִיב בֵּיה (ישעיה מא)  
יִתֵּן כַּעֲפֹר חֲרָבוֹ וְגוֹ'. מֵאֵן חֲרָבוֹ. הָא יְדִיעָא,  
דְּכָתִיב (ישעיה לד) חֲרָב לִי מְלֵאָה דָּם. עֶפֶר, הֵהוּא  
אֲתֵר דִּאֲתַבְרֵי מִנֵּיה אָדָם הֵרֵאשׁוֹן, דְּכָתִיב (בראשית  
כ) וַיִּצְרָא יי אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפֶר וְגוֹ'. וּמֵהֵהוּא  
עֶפֶר, כְּמָה חֲיִילִין, וְכְמָה מִשְׁרִיין נְפָקוּ, כְּמָה  
טְפָסִין, כְּמָה גְרִדִּינֵי נְמוּסִין, כְּמָה גִירִין, כְּמָה  
פְּלִיסְטֵרֵאוֹת, כְּמָה רוּמְחִין, וְסִיפִין, וְזִינִין,  
אֲשֶׁתְּכַחוּ מֵהֵהוּא עֶפֶר. (מִי מְנַה) כְּמָה דֵּאֲתָ אָמַר,  
(איוב כ"ה) הַיֵּשׁ מִסְפָּר לְגִדּוּדָיו.

וּמִסְפָּר אֶת רֹבַע יִשְׂרָאֵל. רֹבַע יִשְׂרָאֵל הִיא  
ה"א, וְחַד מְלָה הִיא. רֹבַע יִשְׂרָאֵל,  
כְּמָה דֵּאֲתָ אָמַר (שְׁמוֹת כ"ג) רֹבֵץ פִּתְחַת מִשְׁאוֹ, רֹבֵיעַ  
הָדָא הוּא דְכָתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים א) מִטְּתוֹ שְׁלֵשְׁלֵמָה.  
דְּבָר אֶחָד רֹבַע, כְּמוֹ רֹבֵיעִית מִיִּשְׂרָאֵל לְתַתָּא,  
רֹבַע אֲתֵקְרִי לְפּוּם כְּתָרִין מִשְׁמַע דָּוִד, דִּאֵיהוּ  
רְגֵלָא רֹבֵיעָא דְכּוּרְסִיָּא.

נִקְרָא לְפִי הַכְּתָרִים מִשְׁמַע דָּוִד, שֶׁהוּא רִגְלֵ רֹבֵיעִית שֶׁל הַכֶּסֶף.